

PRZYWIL. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW

A N N O

1730.

z Włoch.

Z Rzymu d. d. 3. Xbris. Donoszą iż tam w Sobotę po obiedzie znowu Ociec S. Generałowi Dominikańskiemu leżącemu wizytę oddawał. Ponieważ zaś czasy terażniejszy nieco pogodą *favere* zaczęły, za tym od Kárdynała Polignac, festinu na który tak dawno *preparatoria* czynił z okazji urodzonego Delfina IMći Francuzkiego początek zaśedł. Naprzód na koniach na wysięgi biegano. Po tej ucieśze wieczorem tenże Polignac w asystencyi 33. Kárdynałów do stancyi swojej która zewsząd illuminowana była *redie*, gdzie iuż zastał rożnych Xiążąt, Xiężny, Ablegatów postronnych y godniejszych ludzi *congeriem*, tych przy balu *lauffime* traktował. Sámó bankietowanie y rożne uciechy od Soboty do Wtorku trwały we Wtorek dopiero wieczorem machiny feyerwerkowe zapalono, którym procz innych IchMćiów Pretendent Angielski z IeyMćią swoją *ademat*. W Srzodę po obiedzie Ociec S. poszedł do Kościoła *de Angelis* gdzie Fest S. Andrzeia obchodzono, Opát Ramóni Gubernator *Piscatoriatus* darował mu Trybularz bogaty y Kielich srebrny *artificiosissime* zrobiony, z Francyi sobie przysłane.

Z Florencyi *de eodem die*. Mamy że Xżná Elconorá która do tych czas w *Guala* rezydować, iuż pierwszą intencyą swoją respektiem, podroży Wiedeńskiym odmienić, y iuż tylko Kommissarzow do Milanu *ad probandum* *validitatem* pretenfii swoich y do koncertowania z Cesarzskimi Poszle, chcąc tym sposobem reflektować się iak iey interesá poydą.

z Hiszpánii.

W Sewilii d. d. 24. Novembris Krolowa IeyMć z wydaną na świat Infántką ma się bårdzo dobrze. Krolowicz Don Carlos y Infántká Márya Teresá nie có na zdrowiu podupádli byli, ale bez dalszey konsekwentyl. W Sobotę przeszła iako w dzień S. Elzbiety, Jmcinin Krolowey IeyMći, odebrał Krol IMć komplementá z Famiłią swoją od Senatorow, Ministrow swoich y Cudzoziemskich. Dnia wczoráyszego IMćP. Stánhope Ablegát extraordynaryiny Angielski ziad wyiachał powracając do Pryncypała swego. Przez dzisiay w *Colmore* zabawi, a jutro zechce koniecznie do Mádrytu ściągnąć. IMć P. Márkwis *Branças* Ablegát Francuzki, w przyszły Poniedziałek ma zacząć Festyn, który z okazji Delfina IMći

IMći Fráncuzkiego y urodzoney Infántki terażnieyszey Hiszpáńskiey tudzież zawnártego Tráktatu przygotował. Pierwszego dnia 400. Osób ná obiedzić y wieczery przy illuminowánéy rezydentcyi swoicy traktowác *splendidiſſime* zechce, toż *per consequens* w mnieyszey liczbie uczyni, lecz Feyerwerki do zupełney Krolowy Iey Mći po połoгу rekonwalescencyi zachowa.

Z Mádrytu d. d. 29. *Novembris* piszą że w tym Mieście przez trzy wieczory po sobie z okazyi nowo urodzoney Infántki, osóbliwé odprawowały się ućiechy. IMć Pan Stanhope Ablegát Angielski tędy przed kilką dniami z Sewilii do Dworu swego powracając przez Fráncyą *celerimé* pobiegł.

z Fráncyi.

W Mádryt d. d. 11. *Xbris*, Stánci Kroleſtwo Ich Mć w liczney bárdzo áſſyſtencyi złożoney z Xiążąt y Xiężniczek zkoligowáných, de Fleury de Rohan Kárdynałow, Sekretarzów *Statís*, Károla Xćia Lotaryngii de Bouillon de Rohan y 25. inſzych Xząt, 36. także Graffow iáko y Márkwisow, 11. Xiężn, 21. Graffowych y Márkwisowych. Powiádać że Kroleſtwo Ich Mć *in eodem Comitatu* w Sobótę przyſzłą do Werſalu *redibunt*, ztąd *interim* wyſłali *Emissarium* do Dworu Wiedeńſkiego. Xżę Lotaryngii Károl *in comitatu d' Elboeuf y Lambesc* Xząt do Lunewilu ztąd *excurrit*, chcąc tam Brátá swego nád ſzczęśliwym powrotem z Niemiec komplementowác.

Z Páryżá d. d. 12. *Decembris*. Piſzą iż tamtędy die 8. *currentis* dwóch umyſlných razem z Sewilii jeden od IMći P. Van der Meer Hollenderskiego, drugi od IMći Pána Stanhope Angielskiego Ablegátow z Tráktatem pokoju y przymierza między Krolem IMćią Hiszpáńſkim á Alliárami Hánnowerskimi zawnártym przebiegli, wſtąpiwszy jednák pierwey do Miſtrow tych dwoygá Potencyi tu rezy-

dujących ci po długiey z Miſtrami náſzemi konferencyi dopiero tychże Kuryerow *in vias ſuas* expedyowali. Powiádać że Arcybiskup tureczny w Poniedziałek przyſzły w Párlámentcie zá Senátora przyjęty będzic. Plenipotencyárzuszowie Hiszpáńſcy, poſtument feyerwerkowy ktory się *prevebementia* wiatru był wywrocił iák *anterius* piſało się máiá kazać *de novo* erygowác, y záupádnieniem ná ſenie wody zápalic.

z Anglii.

Z Londynu d. d. 13. *Xbris*. Mamy że tam w dzień S. Andrzejá Krol IMć z Xiążęciem de Galles y trzema Krolewnami *in comitatu* Káwálerow Orderu Podwiązki álbo *Farretiere* noſząc Krzyż ná ſobie do Koſcioła poſzedł, y ná cáłym Nabożeńſtwie przebył. Tegoż dnia wyſłano *Emissarium Statís* po IMći P. Wáldgrave Ablegátá náſzego u Dworu Wiedeńſkiego rezydującego. Xiążę IMć de Galles w áſſyſtencyi Xćia de Grafton Márkwisá de Carnavan, Pułkownika Schutza y wiela znácznych wyiedzie do Hrábſtwá *Surrey* ná łowy, gdzie u Xćia Graftoná ma obiádownác. Powiádać że IMć Pan Stanhope Ablegát náſz extraordynáryiny powróciwszy z Sewilii, z Córką IMći Pána Lordá *de Vane* ktora teraz między Fráncymerem Krolowy IMći zoſtać ożeni ſię. Nieiáki P. *Opie* ktory kompanii *Sud* názwány przez wiele lat w Ameryce ſłużył ná funkcyi Kápitáńſtwá Okrętu *Aſſiento* tytułowánego, z tej rácyi że mu dokazano iż ieſt Jezuíta, pozbył ſwego urzędu y ná mieysce iego IMći Pána Goldſborughá oſádzono. Liſty z Portſmouthe 11. *preſentis* informują iż tam wojenne Okręty ktore ſię przy *Spirthead* znáydują dyſarmują, czyniąc redukcýá Maytkow do więkſzey połowy. Te zaś Okręty ktore miały ná ſobie po 50. kánonow, także dyſarmowano y ludziom wpoł iuż poplácono y rozpułczono.

z Dánii.

W Kopenbągi die 10. Xbris. Tego dnia zraná o godzinie 4. Krolewicz Károl najmłodszy bodopiero wdrugim roku dziecię *fatiscitur*, z wielkim Krolestwá ichMéiow żalem, którzy z tej rácy z Zamku tutecznego niebáwiąc, *ad solitudinem* do pewney rezydencyi gdzie przedtym sáma Krolowa leyMé rezydowáta wyiácháli, chcąc tam zupełnie żatósći swoiey *indulgere*. Kuryer ktorego Minister Pruski IMé P. Riebek tu rezydujący, do Dworu swego był wyprawił, iuż 8. *presentis* powrócił, z ratyfikacją od Pryncypáta swego Tráktatu między naszym Dworem á nim, respektém hándlów wzájemnych záfzłego, poczym zaráz miał konferencyą z Kánclerzem naszym.

z Szwecyi.

Z Sztokolmu d. 16. Xbris. Donoszą że Krol IMé teraz codziennie Sessjom Senatu *assistit*. Ordynowana Kommissya Krolewika codzién dwa rázy ná Ratuszu bywać zwykła chcąc zlecone sobieták Páństwa całego iáko y pártikulárne intereśá iáko nayprędzey do należytego przywieść skutku. IMé P. Graff Góssowkin Minister Moskiewski który iuż *tantisper* do pierwszego przychodzi zdrowia w tych dniách miał Kuryerá do siebie w wielkicy importáncyi od Dworu swego. Przy terážnyczey bardzó wolney y pogodney chwili tak z robotą około Okręgow póspieczniaj że ich náwet 9. *presentis* 4. kápitałnych z wársztátu ná wodę zepchnięto.

z Ruśi.

Z Peterburgu d. 6. Xbris. Przenieśiono do Stólicé wielką kupę tránsakceyi y pápietow ktore w Káncelláryi prywatney były, z kąd sobie *indubitanter* wnoszą iż Cár IMé tam iuż ná záfse rezydowác będzie. Ministrowie Cárá IMéi często z Césárskim y Hiszpáńskim Ministrámi konferuią. Ponieważ Architektowie tu-

teczni y niektorzy z Akádemii Pánowie proiekt ten który pewny Fráncuz respektém przefszkodzenia exundácyi Rzeki Newá, zázrecz niepodobną byđż uználi, zátym ten resentyment swoy Dworowi remonstrawáwszy postáli, y czekáią w tej máteryi drugiego ordynánsu y rezolucyi. Zrozumiáwłszy z listów z Moskwy tu pisánych iż w Rá dzie Cárá IMéi *conclusum* wszelákic picniędzy tutecznych *species* przetopić, y przeformowác, zátym Kupcy nási umyślili przez suplikę Cárowi remonstracyą złych z tąd konsekwencyi uczynić, ongi iuż zkoncyrowác kazáli.

z Niemiec.

W Wiedniu d. 21. Xbris. W Sobotę przefszłą Césarz IMé *in Consilio intimo* był przytomny, potym dawał audiencyą. W Poniedziałek słowámi zabawiał się. Wczoráy znówu *Consilium tenebatur*, wieczorem zaś *in Vigilia* S. Tomaszá w ássystencyi Xéiá Zygmunta Arcybiskupa, Postá Weneckiego y Káwálerow *Aurei Velleris* poszedł do Káplice Zamkowey ná Nieszpor. Werbunki ná dwoygu przedmieściách tu się zázczęły, y dobry máią skutek. Stánął tu u Dworu Kuryer od IMéi P. Dáhlmaná z Konstántynopolu zrelacyą (iáko powiádáią) że mu Weczyr Wielki rewelował iáko Eszreff Sultán Perski zá sollicytacyą Sultáná Wielkiego z Cárém IMéiá pokoy uczynił. Interim powiádáią iż IMé P. Wilczek Ablegat nasz Polski nápsał do Dworu iż Turcy w Choćimie Mágázyny zákładáią, y do tego wszelkie rzeczy disponuią aby tam ná przyszłą wiosnę liczne Woysko postáwić.

Z Drezdná d. d. 20. Xbris. *Constat* że Krol IMé z Krolewiczem y całą ássystencyą swoią w Sobotę tam z polá *redit*. Z Potsdámu stánął tu IMé P. Pułkownik Wallrabe á z Wermisdorsu IMé P. Kámmherher Flemming. W Niedzielę zraná Kro-

Krolewicoſtvo IchMé ná Nabożeńſtwie w Káplicy Zamkowej *admant*. Obraz Mátki Boſkiej od Oycá S. Krolewicowi IMéi przyſłany przez Złotniká pewnego dwiemá Koronámí złotemi bogátemi kámieniámí ſádzonemi ádornowaný oddá--no.

Z Wiedniá ſwiczſze d. d. 24. Xbris. Liſty donoſzą że przełożony od Ceſárzá IMéi Interes repáracyi dwóch Fortec Philipsburgá y Kiehl w Regenspurgu od IchMéciow Stanow iuz *in majori parte* ápprobowaný. Miniſter zaś Elektorá Máync, wywiódſzy ſię że oraz ieſt Miniſtrem Xciá Lotháryngii záraz ſię proteſtował przeciwno temu co *anterius* od Miniſtrá Brándeſburſkiego reſpektem Tytułu Adminiſtrácyi Niemieckiego w Pruſſách orderu *tranſaſtum*. Z Konſtantinopolu *conſtat* że Miniſtrowie Tureccy czáſto z ſobá miewali konferencye ná intereſſera Egiptu, zkádu wiadomoſć záſzła iż Szerkech Mechemet Bey, który przez czás niemáły potencýą ſwoię pówadze Sołtaná Wielkiego *opponere* niechciá, wáżąc ſię záwſze *in medio*, *tandem* przez Tuſfukárá Bey ztámtąd wygnány, znowu do Páńſtwa z licznym woſkiem powrócił, kiedy uwiadomiony o tym Tuſfukár Bey z woſkiem Káiru przeciwno niemu wyſzedł, ále *ubi ad manus ventum*, Woſko Káiru ná głowę zbito, ledwo Sam Tuſfukár do Káiru żywo uſzedł. Zá tym Sołtan Wielki Gubernium Egipſkie Báſzy Abdullách Kioperli, oddał ſpodziewájąc ſię że ten *per ſuam capacitatem* będąc tak dſugo Sieráſkierem ná pográniczu Perſkim, y tárn różne rewolucye uſpokoi powagę Ceſárſką uſtánowi, ná dawnym ſtopniu. O Perſyi tákże donoſzą że dezolácy y zamieſzánie tego nieſzczęſliwego Páńſtwa ſą niewypowiedziáne. Głod wſzędzie y iednak naybárdziej w Iſpáhánie pánuie, ſunt chleba przedawáją po taleru, drugie zaś *viſualia ad proportionem*. Procz Woſká Xciá Thamas

Syná oſtátniego Soſiego który kray Má--zánhen naybárdziej obciąża, ieſt ieſzcze pártwa wielka Brátá Miri Mákmutá, która *in vicinitate* Prowincyi Kándábár wielkie exorbitáncye czyni, zkąd wyſzedſzy chce áttákowác Sułtaná. Eſzreff zaś przeciwno niemu z wielką Woſką potęgą wyſzedł ieżeli zá tym do áktuálnego potykánie ſię przyidzie kto z nich *pravalebit* przyſzle Poczty *edocere* mogą.

Z Dreſdná d. d. 24. Xbris. To tylko *ad deferendum* dſięiecyſzą *occurit* Poczta, że Krol IMé tych Kádetow Polſkich z ktorých formuie kompánią mocną w 200. ludzi obraca w Gránd Muſkietierow, ktorých Krol IMé ſam będzie Chef, á IMé P. Miecznik Koronny iáko Kápitán Lieutenantem, będzie ich ná przyſzleý Generálney Woſká Luſtrácyi *kommanderował*. Będą mieli *super veſty* czerwone ledwie nie bogáciey, iáko *des Chevaliers la Garde* háſtowane. Gázie doſyć *ſufficientes neceſſitatibus* ich. W Páłacu Sándomirſkim Krol IMé każe budowác dla nich Kázernie, w ktorých będą wybudowane Sale, gdzie będą ſię uczyć różnych exercicyow, *ad quem effectum* Krol IMé ztąd poſprowadza Metrow do Wárfzawy. Ná Koniách podczas Generálney Luſtrácyi bárdzo bogáto przybráných ſiedzieć będą, ktorých iuz Krol IMé ná ośmádziesiąt kupił, káżdego bárdzo do brze płáćąc. W tych dniách Krol IMé wyieżdża ná lármárk Lipſki naybárdziej *cum intentione* widzenia Koni, które pod tych Muſkwitierow kupuie, tárn tylko trzy dni zabáwiwſzy tu ná powrót poſpieſzy. Z tegoż Miáſtá *conſtat* de 28. Xbris iż tárn ſztáfetá o ſpalonym Zamku rezydencyálnym *cum omnibus mobilib⁹* w Munchen Xciá Báwárfkiego wiadomoſć przynioſłá. Krol IMé w Boże Národzenie był *preſens* ná Jutrzní y trzech Miſzy SS. ſuchał. Pole do luſtrácyi przyſzleý trzy ſtá ludzi zrownia y muruá budynki do różnych dywertymetow.